

QUELCOM MÉS DEL SUBMINISTRAMENT D'AIGUA A MANLLEU

L'abril de l'any 1810 trobem una relació pel que fa a la distribució de l'aigua sobrant de la font del Comú entre els veïns per part de l'Ajuntament, al preu de vuit diners hora. Aquesta distribució de les vint-i-quatre hores del dia, de dilluns a diumenge, l'utilitzaven els veïns especialment per regar els horts que hi havia en una àmplia zona llavors sense urbanitzar entre la plaça Bernadí i espais ara edificats de l'entorn. Sembla que era un costum que es posava en pràctica de cara a l'estiu i el fet de trobar també una convocatòria de regants per a la distribució de les hores de reg, posterior al 1810, fa pensar en una rotació a fi que les hores més adients es repartissin més equitativament.

Durant un llarg període de temps, comprès entre els anys 1770 fins al 1815, també hi ha informació que fa referència als comptes del Comú, en els quals hi ha diferents partides de despeses per netejar la font i l'abeurador del Comú, i encara que no especifica el lloc on es troba ubicada la font ni l'abeurador, sembla raonable pensar que l'aigua sobrant era la de la font de la Mare de Déu i l'abeurador, el que hi havia al capdamunt del carrer Call del Ter, avui Delaris, fent cantonada amb el Call dels Cans, carreró avui desaparegut. Pel que fa al carrer Call del Ter, Domènec Torrent i Garriga ens diu que es denominava així des de temps immemorial perquè era el call per on els veïns i algunes pagesies menaven el seu bestiar per abeurar-lo al riu. Notem que, encara avui, en referir-se a aquest carrer, hi ha gent que el cita amb el nom antic.

La font de la Mare de Déu, antigament, i abans de formar-se la plaça Major de Dalt Vila, era en el lloc on ara hi ha l'actual plaça del Pou. Quan es va anivellar el terreny per urbanitzar aquella zona, la font va quedar en un pla inferior respecte al terreny que l'envoltava, de manera que s'havia de treure l'aigua com si d'un pou es tractés. Llavors, el Comú de Manlleu va sol·licitar del marquès d'Aitona, que tenia la jurisdicció de la vila, el permís per conduir l'aigua fins a la ubicació actual de la font, permís que va ser concedit. La font de la Mare de Déu va ser inaugurada amb la decoració actual l'any 1722. L'any 1724, l'autoritat competent va concedir al Comú en emfiteusi les aigües sobrants de la font, la mateixa que es distribuïa als veïns segons hem pogut llegir en la notícia que encapçala aquest treball.

En els comptes del Comú, pel que fa a l'aigua, també hi ha diferents despeses per a la neteja i el manteniment dels pous del Comú. En aquests comptes, mentre que només se cita una font i un abeurador, en referir-se als pous sí que pluralitza, i les despeses són per a la neteja dels pous i per a la compra de corrioles, cadenes i cordes. Encara que no s'especifica quins eren els pous, també fa esment de les partides per a l'enllumenat que hi havia en alguns pel que fa a l'oli, neteja dels fanals i pagar al responsable d'encendre'ls i apagar-los. Amb això també podem conèixer quins eren els pous del Comú. Sabem que n'hi havia un al carrer del Pont i era al mig del carrer, el qual dificultava el trànsit dels carros. Aquest pou es va tancar l'any 1866. S'hi va instal·lar una bomba moguda a braços, mitjançant un volant, per extreure l'aigua que rajava en forma de font a la façana de la casa més propera. El mateix es va fer amb el pou que hi havia al carrer Sant Jaume, el qual es va tancar l'any 1884, i al del carrer Horta d'en Font, situat en el seu extrem oriental. Un altre pou del qual hi ha notícia, encara que no hi ha constància que depengués del Comú, és el del carrer de la Cavalleria, un pou que sovint quedava sec, motiu pel qual va quedar en desús i es va tancar. Segurament que encara deuria haver-hi altres pous, però no dependents del Comú, tal és el cas del pou medieval de la Parròquia de Santa Maria, avui encara existent, situat a l'interior de la casa rectoral, actualment també en desús. Recordem que ens estem referint a un període de temps molt concret, que va de 1770 al 1815 i que la proliferació de pous ha estat una constant fins fa pocs anys.

Pel que fa a la canalització d'aigua, tenim informació de que se'n havia portat de la font de la Miranda fins a la plaça Grau i al final de la baixada de l'Orella; així com el funcionament d'una xarxa procedent de la font de la cadenera. Quant a la xarxa de distribució que havia de portar l'aigua a domicili, aquesta comença a Manlleu durant la segona dècada del segle XX, encara que molt lentament. El poc que s'havia fet es va perdre, a conseqüència del deteriorament durant els anys de guerra civil i cal afegir-hi les seqüeles de les greus inundacions de l'octubre de 1940; també la creixent demanda ha motivat deficiències en el servei per poca recaptació i xarxa insuficient. Ha estat en el

transcurs dels últims quaranta anys quan s'ha anat consolidant l'avituellament del preuat element a domicili.

Ara, però, de forma generalitzada, sembla que una nova cultura de l'aigua s'ha de prioritzar i cal pensar a no fer-ne mal ús. El missatge que se'ns dona i que cal tenir present ens diu que l'aigua és vida per tot el que ens envolta.

¹ *Arxiu Municipal. Governació 20 (1770 – 1815)*

² *A. Roca. Manlleu. Episodis d'ahir. "Del proveïment d'aigua a la vila de Manlleu". Pàg.167. Ed. Efadós. 2003.*

³ *Biblioteca Municipal Manlleu. Col·lecció Quinzenal El Ter . Volum any 1898, secció notícies.*